

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
КАТЕДРА „ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ“

Лекции № 12-13

**ЗАКОН ЗА ЛЕЧЕБНИТЕ
ЗАВЕДЕНИЯ**

Проф. д-р Силвия Александрова-Янкуловска, д.м.н.

Доц. д-р Гена Грънчарова, д.м.

ЗАКОН ЗА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ

Обн. ДВ. бр.62 от 9 Юли 1999г.

ЗАКОН ЗА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ. СТРУКТУРА.

- **Част първа.
ОБЩА ЧАСТ**
- **Част втора.
ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ**
- **Част трета.
СЪЗДАВАНЕ И ЗАКРИВАНЕ НА
ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ**

ЗЛЗ

Част първа. ОБЩА ЧАСТ

- Глава първа.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ
- Този закон урежда устройството и дейността на лечебните заведения в Република България.

Лечебни заведения

Чл.2 - по смисъла на този закон са организационно обособени структури на функционален принцип, в които лекари или лекари по дентална медицина самостоятелно или с помощта на други медицински и немедицински специалисти осъществяват всички или някои от следните дейности:

Лечебни заведения. Дейности

1. диагностика, лечение и рехабилитация на болни;
2. наблюдение на бременни жени и оказване на родилна помощ;
3. наблюдение на хронично болни и застрашени от заболяване лица;
4. профилактика на болести и ранно откриване на заболявания;
5. мерки за укрепване и опазване на здравето;
6. трансплантация на органи, тъкани и клетки.

Лечебни заведения. Дейности

В лечебните заведения може да се извършва обучение на студенти и следдипломно обучение на медицински специалисти по реда на този закон.

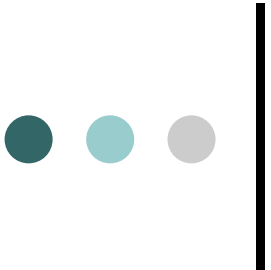
В лечебните заведения може да се извършва научна дейност.

Чл. 2а В медицинските факултети и факултетите по дентална медицина на висшите медицински училища може да се извършва лечебна и диагностична дейност при провеждане на практическо обучение на студенти и докторанти по медицина, дентална медицина и фармация, следдипломно обучение на лекари и лекари по дентална медицина, както и при извършване на научна дейност.

Лечебни заведения

Чл.3 Лечебните заведения се създават по Търговския закон или по Закона за кооперациите, както и като дружества по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на държава, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, при спазване изискванията на този закон.

Лечебните заведения се учредяват от:

1. физически лица - лекари и лекари по дентална медицина;
2. еднолични търговци или еднолични търговски дружества, регистрирани от лекари и лекари по дентална медицина; в случаите, когато лечебното заведение се учредява като еднолично търговско дружество, едноличният собственик управлява и представлява лечебното заведение.

- Лечебните заведения осъществяват дейността си само след получаване на разрешение или извършване на регистрация при условията и по реда на този закон.
- Лечебните заведения не могат да извършват търговски сделки освен за нуждите на осъществяваните от тях медицински дейности и за обслужване на пациентите.

Чл.4

- Лечебните заведения оказват извънболнична и болнична помощ. Те се създават от държавата, от общините и от други юридически и физически лица.
- Лечебните заведения са равнопоставени независимо от собствеността им.
- Медицинската дейност на всяко лечебно заведение подлежи на контрол.

ЛЗ по чл.5 ал.1

- Центровете за спешна медицинска помощ, центровете за трансфузионна хематология, лечебните заведения за стационарна психиатрична помощ, домовете за медико-социални грижи, в които се осъществяват медицинско наблюдение и специфични грижи за деца, както и лечебните заведения към Министерския съвет, Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието и Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията **се създават от държавата.**

- Лечебни заведения за стационарна психиатрична помощ могат да се създават и от други лица.
- Домове за медико-социални грижи се създават от общините и други юридически лица.
- Лечебните заведения за стационарна психиатрична помощ могат да предоставят социални услуги по реда на Закона за социалното подпомагане.

Чл.6

- Лечебните заведения осъществяват дейността си при спазване на медицинските стандарти за качество на оказваната медицинска помощ и осигуряване защита на правата на пациента. Медицинските стандарти се утвърждават с наредби на министъра на здравеопазването.

- Лечебните заведения прилагат технологии и системи за събиране на информация.
- Лечебните заведения предоставят информация за извършваната от тях медицинска дейност, както и медико-статистическа информация съгласно наредба на министъра на здравеопазването, съгласувана с Националния статистически институт.
- За изпълнението на задачите по ал. 2 и 3 лечебните заведения могат да създават информационни звена и да финансират развитието на информационни технологии.

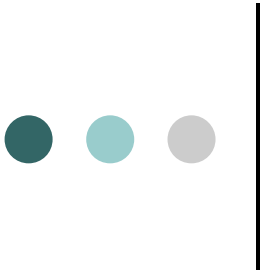
- Контролът върху лечебните заведения за спазване на стандартите и изискванията се осъществява от контролните органи, посочени в този закон, Закона за здравето и Закона за здравното осигуряване.

Чл.7 Някое лечебно заведение *не може да отказва медицинска помощ* на лица, явили се в него в състояние, което застрашава техния живот, независимо от местоживеенето им.

Част втора. ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

Глава втора. ВИДОВЕ ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

Чл.8 Лечебни заведения за извънболнична помощ са:

1. амбулатории за първична медицинска помощ, които могат да бъдат:
 - а) индивидуална практика за първична медицинска помощ;
 - б) групова практика за първична медицинска помощ;
2. амбулатории за специализирана медицинска помощ, които могат да бъдат:
 - а) индивидуална практика за специализирана медицинска помощ;
 - б) групова практика за специализирана медицинска помощ;
 - в) медицински център и медико-дентален център;
 - г) диагностично-консултативен център;

Лечебни заведения за извънболнична помощ са:

3. самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории;
4. дентални центрове.

Чл.9 Лечебни заведения за болнична помощ са:

1. болница за активно лечение;
2. болница за продължително лечение;
3. болница за рехабилитация;
4. болница за продължително лечение и рехабилитация.

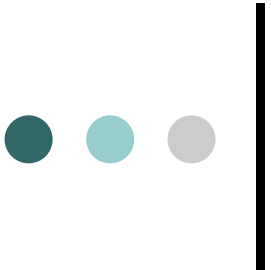
Видове болници

- Болниците могат да бъдат многопрофилни или специализирани.
- Университетски болници са многопрофилни или специализирани болници, определени от Министерския съвет, в които се осъществяват дейности по:

Университетски болници

1. клинично обучение на студенти и докторанти по медицина, дентална медицина и фармация;
2. клинично обучение по здравни грижи, както и на студенти от всички видове медицински колежи;
3. следдипломно обучение на лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти, специалисти по здравни грижи и лица, завършили медицински колеж.

Лечебни заведения по този закон са и:

1. център за спешна медицинска помощ;
2. център за трансфузионна хематология;
3. център за психично здраве;
- 3а. център за кожно-венерически заболявания;
- 3б. комплексен онкологичен център;
4. дом за медико-социални грижи;
- 4а. (нова - ДВ, бр. 72 от 2015 г.) център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания;
5. хоспис;
6. диализен център;
7. тъканна банка

- Глава трета.
ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА
ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ

Чл.11 Амбулаториите за първична или специализирана извънболнична помощ

са лечебни заведения, в които лекари
или лекари по дентална медицина:

1. извършват:

- а) диагностика, лечение, рехабилитация
и наблюдение на болни;
- б) консултации;
- в) профилактика;
- г) диспансеризация;

Амбулаториите за първична или специализирана извънболнична помощ

2. предписват:

- а) лабораторни и други видове изследвания;
- б) извършването на медицински дейности и манипулации под техен контрол и отговорност;
- в) обема, вида домашни грижи и помощ за болни;
- г) лекарства, превързочни материали и медицински пособия;

Амбулаториите за първична или специализирана извънболнична помощ

3. извършват експертиза на временна нетрудоспособност;
4. извършват наблюдение и оказват медицинска помощ при бременност и майчинство;
5. наблюдават, контролират и полагат грижи за физическото и психическото развитие на лица до 18 години;
6. извършват дейности по здравна промоция и профилактика, включително профилактични прегледи и имунизации;
7. издават документи, свързани с тяхната дейност;
8. насочват пациенти за консултативна и болнична помощ.

Чл.11 ал.2 Амбулаториите за първична или специализирана извънболнична помощ

- В медицински център, медико-дентален център и дентален център могат да се провеждат и клинични изпитвания на лекарствени продукти.
- Лекар, съответно лекар по дентална медицина, практикуващ в амбулатория за първична или специализирана извънболнична помощ, извършва лечение на болен и в дома му, когато състоянието на болния налага това.

Чл. 13 Индивидуална практика за първична медицинска помощ

- Индивидуална практика за първична медицинска помощ се организира и осъществява от лекар с призната специалност по обща медицина, съответно от лекар по дентална медицина.

Индивидуална практика за специализирана медицинска помощ

- Индивидуална практика за специализирана медицинска помощ се организира и осъществява от лекар с призната специалност извън тази по ал. 1, съответно от лекар по дентална медицина с призната специалност, който се регистрира по реда на чл. 40.

Чл. 14 Групова практика за първична медицинска помощ

- се осъществява от търговско дружество или кооперация, учредени от лекари с призната специалност по обща медицина, съответно от лекари по дентална медицина.

Групова практика за специализирана медицинска ПОМОЩ

- се осъществява от търговско дружество или кооперация, учредени от лекари с една и съща призната специалност извън тази по ал. 1, съответно от лекари по дентална медицина с една и съща призната специалност, които се регистрират по реда на чл. 40.

Чл.16 Медицински център

- или медико-дентален център е лечебно заведение, в което осъществяват специализирана извънболнична помощ не по-малко от **трима** лекари и/или трима лекари по дентална медицина с *различни признати специалности.*

Дентален център

- е лечебно заведение, в което не по-малко от трима лекари по дентална медицина с различни признати специалности осъществяват първична и специализирана извънболнична дентална помощ.

Чл.17 Диагностично-консултативният център

- е лечебно заведение, в което осъществяват специализирана извънболнична помощ не по-малко от 10 лекари с различни признати специалности. Центърът трябва да бъде съоръжен с необходимата медицинска апаратура, да разполага поне с една медико-диагностична лаборатория и уредба за образна диагностика.

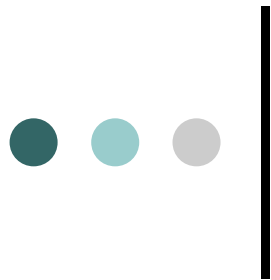

Диагностично- консултативният център

Диагностично-консултативният център се управлява от лекар с призната специалност и квалификация по здравен мениджмънт или магистър по икономика и управление с придобита образователна и/или научна степен, специалност или преминато обучение за повишаване на квалификацията по чл. 43 от Закона за висшето образование в областта на здравния мениджмънт.

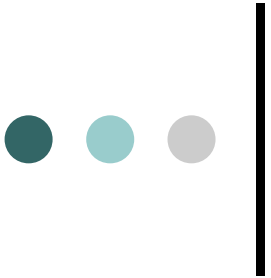

- Чл.17а В медицинския, медико-денталния и диагностично-консултативния център могат да се разкриват звена, в които лекарски асистенти, медицински сестри или акушерки самостоятелно оказват здравни грижи.

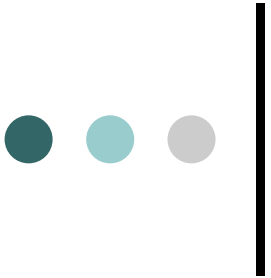
(2) Видовете дейности, които се извършват в звената по ал. 1, се определят в съответствие с наредбата по чл. 7, ал. 1 от Закона за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 72 от 2015 г.) Звената по ал. 1 се ръководят от лица с образователно-квалификационна степен "бакалавър" по специалностите "лекарски асистент", "медицинска сестра" или "акушерка" и с професионален стаж не по-малко от две години.

Чл.18 Самостоятелната медико-диагностична лаборатория

- е лечебно заведение, в което лекар с помощта на други специалисти извършва предписани от друг лекар или лекар по дентална медицина специализирани медицински изследвания. В нея работи поне един лекар с призната специалност по профила на лабораторията.

Самостоятелната медико-техническа лаборатория

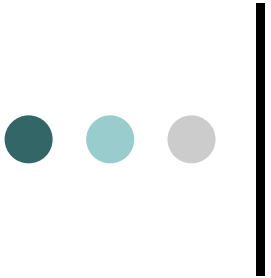
- е лечебно заведение, в което специалисти със съответното образование извършват предписани от лекар, съответно лекар по дентална медицина, специфични технически дейности и произвеждат специализирани медицински и помощни средства.

- Самостоятелната медико-диагностична лаборатория се управлява от лекар с призната специалност по профила на лабораторията.
- Самостоятелната медико-техническа лаборатория се управлява от лекар, съответно лекар по дентална медицина или специалист по профила на лабораторията.

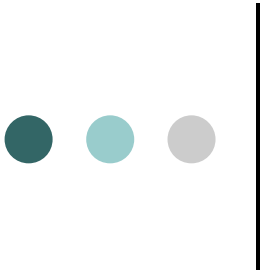
Глава четвърта. ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Чл.19 Лечебно заведение за болнична помощ

е заведение, в което лекари с помощта на други специалисти и помощен персонал извършват всички или някои от следните дейности:

1. диагностика и лечение на заболявания, когато лечебната цел не може да се постигне в условията на извънболнична помощ;
2. родилна помощ;
3. рехабилитация;

Лечебно заведение за болнична помощ. Дейности.

4. диагностика и консултации, поискани от лекар или лекар по дентална медицина от други лечебни заведения;
 - 4а. трансплантация на органи, тъкани и клетки;
 - 4б. вземане, съхраняване, снабдяване с кръв и кръвни съставки, трансфузионен надзор;
 - 4в. диспансеризация;
5. медико-козметични услуги;
6. клинични изпитвания на лекарства и медицинска апаратура съгласно действащото в страната законодателство;
7. учебна и научна дейност.

Чл.20 Болници за активно лечение

- В болницата за активно лечение се лекуват лица с остри заболявания, травми, изострени хронични болести, състояния, изискващи оперативно лечение в болнични условия, и се оказват родилна помощ и медико-козметични услуги.
- В болницата за активно лечение могат да се откриват структури за долекуване и продължително лечение или рехабилитация.

Чл.21 Болници за продължително лечение

- В болницата за продължително лечение се приемат лица, нуждаещи се от продължително възстановяване на здравето, и лица с хронични заболявания, изискващи грижи и поддържане на задоволително телесно и психическо състояние.

Чл.22 Болници за рехабилитация

- В болницата за рехабилитация се приемат лица, нуждаещи се от физикална терапия, моторна и психична рехабилитация, балнео-, климато- и таласолечение.

Чл.23 Многопрофилна болница

- Многопрофилна болница е лечебно заведение, което има отделения или клиники **най-малко по две медицински специалности.**

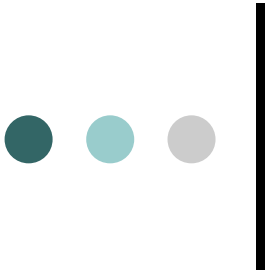
Чл.23 ал.2

Специализирана болница

- Специализирана болница е лечебно заведение, което има отделения или клиники по една медицинска или дентална специалност.
- В специализирана болница могат да се откриват структури и по специалности с преобладаваща хирургична, терапевтична, клинично-диагностична или друга насоченост и по анестезиология и интензивно лечение, осигуряващи осъществяването на специалността, по която болницата е специализирана.

Глава пета. ДРУГИ ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

Чл.24 Център за спешна медицинска помощ (ЦСМП)

е лечебно заведение, в което медицински специалисти с помощта на друг персонал оказват спешна помощ на заболели и пострадали лица в дома, на местопроизшествието и по време на транспортирането до евентуалната им хоспитализация.

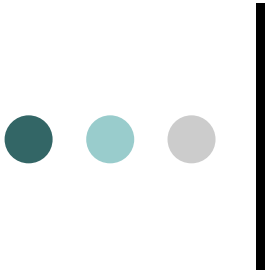

Чл.25 Център за трансфузионна хематология (ЦТХ)

е лечебно заведение, в което лекари с помощта на друг персонал:

1. вземат кръв и кръвни съставки;
2. диагностицират, преработват, съхраняват, осигуряват кръв и кръвни съставки;
3. произвеждат, съхраняват и осигуряват кръвни биопрепарати;
4. осъществяват дейности по трансфузионен надзор.

ЦТХ осъществяват дейността си съгласно изискванията на този закон и Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането.

Чл.26 Център за психично здраве (ЦПЗ)

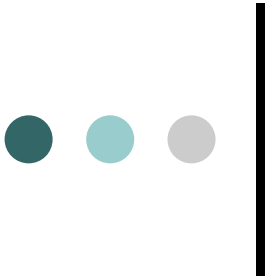
Център за психично здраве е лечебно заведение, в което лекари с помощта на друг персонал извършват следните дейности:

1. спешна психиатрична помощ;
2. диагностика и лечение на лица с психични разстройства;
3. периодично наблюдение и консултации на лица с психични разстройства и домашен патронаж;
4. психотерапия и психо-социална рехабилитация;
5. психиатрична и психологична експертна дейност;

Център за психично здраве (ЦПЗ)

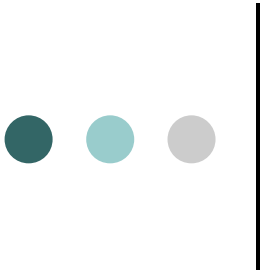
6. клинични изпитвания на лекарствени продукти;
7. създаване и поддържане на регионална информационна система на лица с психични разстройства за нуждите на регистъра по чл. 147а, ал. 1 от Закона за здравето;
8. промоция, превенция и подобряване психичното здраве на населението;
9. информиране на обществеността по проблемите на психичното здраве;
10. научноизследователска дейност в областта на психичното здраве.

Чл.26а Център за кожно- венерически заболявания (ЦКВЗ)

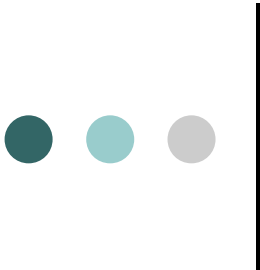
е лечебно заведение, в което лекари с помощта на друг персонал извършват следните дейности:

1. диагностика, лечение и рехабилитация на лица с остри и хронични дерматологични заболявания;
2. периодично наблюдение на лица с кожни и венерически заболявания, включително животозастрашаващи булозни дерматологични заболявания (форми на пемфигус);
3. диагностика, лечение и профилактика на лица със сексуално предавани инфекции;
4. клинични изпитвания на лекарствени продукти;

Център за кожно-венерически заболявания (ЦКВЗ)

5. периодично изготвяне на анализ на епидемиологичните показатели за сексуално предаваните инфекции и оценка на качеството и ефективността на провежданите диагностични, лечебни, профилактични и рехабилитационни дейности;
6. експертна дейност в областта на сексуалното здраве и на кожно-венерическите заболявания;
7. промоция, превенция и подобряване на сексуалното здраве на населението и на кожно-венерическите заболявания;
8. информиране на обществеността по проблемите на сексуалното здраве и на кожно-венерическите заболявания;
9. научно-изследователска дейност в областта на сексуалното здраве и на кожно-венерическите заболявания.

Чл.26б Комплексен онкологичен център (КОЦ)

е лечебно заведение, в което лекари с помощта на друг персонал извършват следните дейности:

1. активно издирване, диагностика и лечение на лица с онкологични заболявания;
2. периодично наблюдение, консултации и проследяване на болните с онкологични заболявания и преканцерози;
3. регистрация и диспансеризация на болни с онкологични заболявания и преканцерози;
4. създаване и поддържане на раков регистър за съответната територия, на обслужвания район и за нуждите на Националния раков регистър;
5. промоция и превенция на онкологичните заболявания;

Комплексен онкологичен център

- 6. информиране на обществеността по проблемите на онкологичните заболявания;**
- 7. експертна и консултативна дейност в областта на онкологията и медицинската онкология;**
- 8. научноизследователска дейност в областта на онкологията;**
- 9. провеждане на клинични и терапевтични изпитвания в областта на медицинската онкология;**
- 10. клинични изпитвания на лекарствени продукти;**
- 11. реализиране на комплексни програми за обучение и специализация по онкология, медицинска онкология и лъчелечение и здравни грижи;**
- 12. осъществяване на консултации по проблемите на онкологичните заболявания в обслужвания район;**
- 13. извършване на профилактика и скринингови програми за онкологичните заболявания.**

Чл.27 Дом за медико-социални грижи

- е лечебно заведение, в което медицински и други специалисти осъществяват продължително медицинско наблюдение и специфични грижи за лица от различни възрастови групи с хронични заболявания, специфични грижи по домовете на лица с хронични инвалидизиращи заболявания и медико-социални проблеми.

Чл.27а Центърът за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания

- е лечебно заведение, в което медицински и други специалисти осъществяват най-малко една от следните дейности:
 - 1. подкрепа на семействата на деца с увреждания и хронични заболявания за назначаване и провеждане на ранна диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация;
 - 2. продължително лечение и рехабилитация на деца с увреждания и тежки хронични заболявания и обучение на родителите им за поемане на грижата в семейна среда;

Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания

- 3. осигуряване на посещения от медицински специалисти за оказване на специфични грижи за деца с увреждания и тежки хронични заболявания, отглеждани в семейна среда и в социална услуга резидентен тип;
- 4. осигуряване на специализирани палиативни грижи за деца.
- (2) За осигуряване на потребностите на децата от консултативна помощ и активно лечение при необходимост центърът за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания сключва договори с лечебни заведения за извънболнична медицинска помощ и многопрофилни болници за активно лечение.

Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания

- (3) Насочването на дете към център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания се осъществява от лекар след оценка на медицинската необходимост от диагностика, лечение, рехабилитация и/или палиативни грижи по ред, определен с правилника по ал. 4.
- (4) Устройството, дейността и вътрешният ред на центъра за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания се уреждат с правилник, издаден от министъра на здравеопазването.
- (5) Центровете за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания могат да предоставят социални услуги по реда на Закона за социално подпомагане

Чл.28 Хоспис

- **Хосписът** е лечебно заведение, когато в него медицински и други специалисти осъществяват **палиативни грижи за терминално болни пациенти.**

Чл.28а Диализен център

- е лечебно заведение, в което един или няколко лекари с помощта на други специалисти осъществяват лечение, рехабилитация и наблюдения на болни с хронична бъбречна недостатъчност.
- Диализният център се управлява от лекар с призната медицинска специалност и с най-малко две години трудов стаж в център, отделение или клиника по хемодиализа.

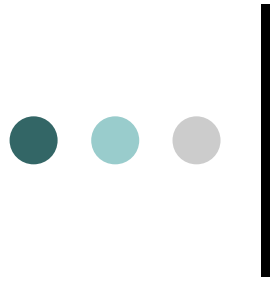

Чл.28б Тъканната банка

- е лечебно заведение, в което лекар с помощта на други специалисти взема, изследва, етикетира, обработва, транспортира, съхранява и преработва органи, тъкани и клетки с медицински цели.
- Тъканните банки могат да вземат само тъкани и клетки за присаждане или преработка, а органи - само за преработка.

Част трета. СЪЗДАВАНЕ И ЗАКРИВАНЕ НА ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

о Глава шеста.
**НАЦИОНАЛНА ЗДРАВНА КАРТА.
ОБЛАСТНИ ЗДРАВНИ КАРТИ**

Национална здравна карта

Лечебните заведения за болнична помощ, центровете за спешна медицинска помощ, центровете за трансфузионна хематология, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове и домовете за медико-социални грижи, както и лекарите и лекарите по дентална медицина, необходими за извънболничната помощ в Република България, се планират и разпределят на териториален принцип въз основа на потребностите на населението от достъпна и своевременна медицинска помощ.

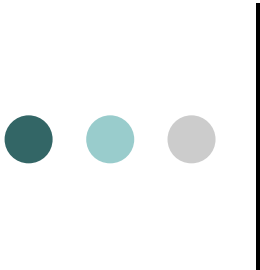
Национална здравна карта

Чл.29 Планирането и разпределението на лечебните заведения се извършват чрез **Национална здравна карта** и областни здравни карти, посредством които се осъществява националната здравна политика.

Областна здравна карта

чл.29 ал.3 За изработване на областната здравна карта министърът на здравеопазването назначава комисия, която включва областния управител, двама представители на регионалната здравна инспекция, двама представители на районната здравноосигурителна каса, по един представител на районната колегия на Българския лекарски съюз, районната колегия на Българския зъболекарски съюз и регионалната колегия на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи, един представител на представителните организации за защита правата на пациентите и по един представител на общините в съответната област, на чиято територия има лечебно заведение за болнична помощ

Чл.31 Областните здравни карти съдържат:

1. географските граници на здравните райони;
2. вида, броя, дейността и разпределението на лечебните заведения по отделните нива на медицинското обслужване в областта
3. необходимия минимален брой на лекарите и лекарите по дентална медицина в извънболничната помощ по специалности;
4. минималния и максималния брой легла за активно лечение (терапевтични, хирургични, педиатрични, акушеро-гинекологични и легла за интензивно лечение) и за долекуване и продължително лечение;
5. лечебните заведения за болнична помощ, с които Националната здравноосигурителна каса задължително сключва ежегодно договори по смисъла на Закона за здравното осигуряване.

Чл.32 Национална здравна карта

- Националната здравна карта се изработва от национална комисия, назначена от министъра на здравеопазването, който е председател на комисията.

Чл.32 ал.2 Националната здравна карта съдържа:

1. съдържанието на областните здравни карти по чл. 31, ал. 1 след съгласуването и утвърждаването им от министъра на здравеопазването;
2. необходимия брой центрове за спешна медицинска помощ, центрове за трансфузионна хематология, лечебни заведения за стационарна психиатрична помощ, лечебни заведения за лечение на онкологични заболявания, с изключение на комплексните онкологични центрове, лечебни заведения за лечение на инфекциозни болести, включително особено опасни инфекциозни болести и домове за медико-социални грижи, в които се осъществяват медицинско наблюдение и специфични грижи за деца;
3. националните здравни приоритети;

Националната здравна карта съдържа:

4. лечебните заведения за болнична помощ, с които Националната здравноосигурителна каса задължително сключва ежегодно договори по смисъла на Закона за здравното осигуряване за осигуряване на достъпна медицинска помощ;
5. минималния и максималния брой легла за активно лечение (терапевтични, хирургични, педиатрични, акушеро-гинекологични и за интензивно лечение) и за долекуване и продължително лечение на лечебните заведения по т. 1 и 2;
6. списък на лечебните заведения за болнична помощ, които не подлежат на приватизация.

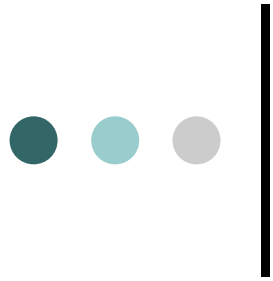

Национална здравна карта

чл.34 Националната здравна карта на Република България се утвърждава с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на здравеопазването.

Националната здравна карта подлежи на цялостна *актуализация на всеки три години*. Частична актуализация се прави при необходимост.

Националната здравна карта е задължителна за разпределението на лечебните заведения и за финансирането на заплащаните от Националната здравноосигурителна каса медицински дейности, с изключение на лечебните заведения по чл. 8, ал. 1, създадени от лекари по дентална медицина по реда на този закон.

Глава седма. СЪЗДАВАНЕ, РЕГИСТРАЦИЯ И РАЗРЕШЕНИЕ НА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ

Раздел I.

Създаване на лечебните заведения

Чл.35 Лечебните заведения се създават и преобразуват от Министерския съвет по предложение на министъра на здравеопазването.

- Предложението на министъра на здравеопазването се съгласува със съответния министър, когато лечебното заведение е към ведомствата, посочени в чл. 5, ал. 1.
- Предложението за домовете за медико-социални грижи, в които се осъществяват медицинско наблюдение и специфични грижи за деца, се прави въз основа на искане на съответния общински съвет.

- Държавата и общините създават лечебни заведения за болнична помощ, центрове за психично здраве, центрове за кожно-венерически заболявания, комплексни онкологични центрове и диализни центрове като дружества с ограничена отговорност или като акционерни дружества.

Раздел II. Регистрация

Чл.39 Регистрират се лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите.

Регистрацията се извършва от изпълнителния директор на **Изпълнителна агенция "Медицински надзор"** въз основа на заявление, което се подава в Регионалната здравна инспекция.

В Изпълнителна агенция "Медицински надзор" се води публичен регистър на лечебните заведения.

Раздел III.

Разрешение за осъществяване на дейност

Чл.46 На разрешение подлежи осъществяването на дейността на лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове.

- Разрешение за осъществяване на лечебна дейност на заведенията се издава от министъра на здравеопазването.

- Разрешение за осъществяване на дейност от лечебните заведения се издава след представяне на заявление до министъра на здравеопазването.
- В Министерството на здравеопазването се води регистър на лечебните заведения, получили разрешение за лечебна дейност. Регистърът е публичен.

Раздел IV.

Закриване на лечебните заведения

Чл.52 Лечебните заведения се закриват с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на здравеопазването след съгласуване със съответния министър. Домовете за медико-социални грижи, в които се осъществяват медицинско наблюдение и специфични грижи за деца, се закриват с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на здравеопазването след направено искане от съответния общински съвет.

Глава осма. **СТРУКТУРА, УПРАВЛЕНИЕ И ПЕРСОНАЛ НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ**

Раздел I.

Структура на лечебните заведения за болнична помощ

Чл.57 Лечебното заведение за болнична помощ се състои от:

- клиники и/или отделения с легла
- медико-диагностични и медико-технически лаборатории
- отделения без легла
- болнична аптека
- консултативни кабинети
- звена за административни, стопански и обслужващи дейности.

- Клиниките, отделенията и медико-диагностичните лаборатории имат **НИВО НА КОМПЕТЕНТНОСТ**, определено в съответствие с утвърдените медицински стандарти по чл. 6, ал. 1. Нивото на компетентност се определя по ред и критерии, определени в наредбата по чл. 46, ал. 3.

Чл.58 Клиниката е болнично звено по определена медицинска или дентална специалност, ръководено от хабилитирано лице - лекар, съответно лекар по дентална медицина, в която се извършва диагностично-лечебна дейност и се провежда обучение на студенти и/или обучение на специализанти и/или продължителна квалификация.

- В клиниката могат да се откриват отделения, когато това е предвидено в правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на лечебното заведение.

Чл.59 Отделението е болнично звено по определена медицинска или дентална специалност, ръководено от лекар, съответно лекар по дентална медицина, с призната медицинска специалност, в която се извършва диагностично-лечебна дейност. В отделението може да се провежда следдипломно обучение на специализанти или продължителна квалификация.

Чл.60 Медико-диагностични, медико-технически лаборатории и отделения без легла са звена, в които се извършват дейности, подпомагащи пряко диагностично-лечебния процес.

Чл.60а Консултативните кабинети извършват прегледи и прием на пациенти, нуждаещи се от хоспитализация или контролни прегледи след дехоспитализация.

Чл.61 Административни, стопански и обслужващи звена в лечебно заведение за болнична помощ са всички, които не участват пряко в диагностично-лечебната дейност.

- Стопанските и обслужващите дейности или част от тях, осъществявани в лечебните заведения, могат да се възлагат на външни лица чрез договор за поръчка или изработка.

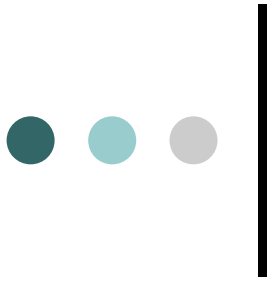
Раздел II.

Управление и контрол на лечебните заведения

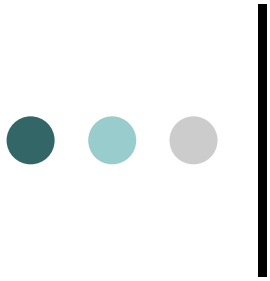
Чл.62 Органите на управление и контрол на лечебните заведения, извън тези по чл. 5, ал. 1, се определят от юридическата форма, в която е образувано лечебното заведение.

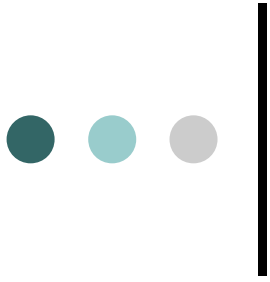
Чл.62 ал.3 Общото събрание на съдружниците, акционерите или член-кооператорите на лечебното заведение назначава и освобождава членовете на органите на управление и контрол и определя възнагражденията им.

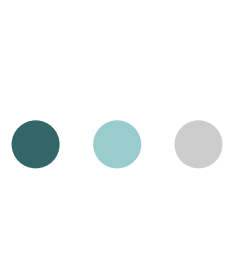
- **Чл.63** Управител, съответно изпълнителен директор, на лечебното заведение може да бъде само лице с образователно-квалификационна степен "магистър" по медицина, съответно дентална медицина, и с квалификация по здравен мениджмънт или лице с образователно-квалификационна степен "магистър" по икономика и управление и с придобита образователна и/или научна степен, специалност или преминато обучение за повишаване на квалификацията по чл. 43 от Закона за висшето образование в областта на здравния мениджмънт.

- Държавни и общински лечебни заведения - еднолични акционерни дружества, имат едностепенна система на управление.
- Управителите, съответно изпълнителните директори, на държавни и общински лечебни заведения за болнична помощ и ДКЦ - еднолични търговски дружества, се определят от собственика след конкурс за срок три години. Условиата и редът за провеждане на конкурса се определят с наредба на министъра на здравеопазването.

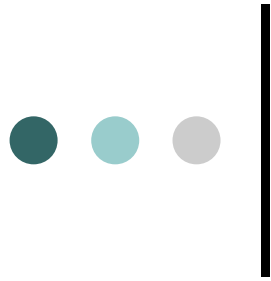
- Чл.67 В лечебните заведения за болнична помощ има главна медицинска сестра (акушерка, рехабилитатор).
- Чл.68 Управлението на структурите, осъществяващи медицинските дейности в лечебните заведения за болнична помощ се извършва от началник на клиника, отделение, медико-диагностична и медико-техническа лаборатория, старша медицинска сестра (акушерка, лаборант, рехабилитатор).

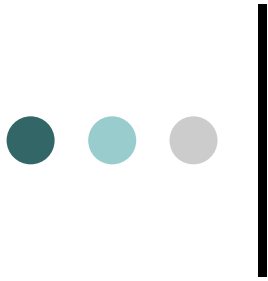
- Началник на клиника може да бъде лекар, съответно лекар по дентална медицина - хабилитирано лице, с призната медицинска специалност по профила на клиниката.
- Началник на отделение може да бъде лекар, съответно лекар по дентална медицина, с призната медицинска специалност по профила на отделението.

- (Нова - ДВ, бр. 62 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 72 от 2015 г.) Лицата по ал. 2, 3 и 4 могат да бъдат и ръководители на катедри в медицинските факултети и факултетите по дентална медицина на висшите училища.

- **Чл. 70.** (1) (Доп. - ДВ, бр. 62 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 20.07.2007 г.)
Главна медицинска сестра (акушерка, рехабилитатор) може да бъде лице с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалността "Управление на здравните грижи".

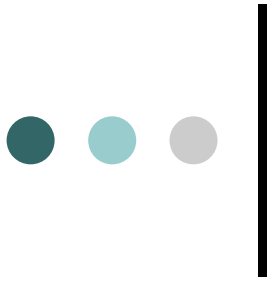

(2) Главната медицинска сестра (акушерка, рехабилитатор):

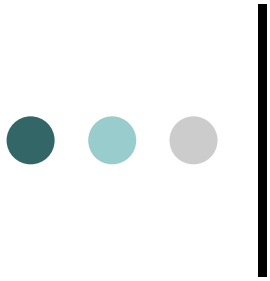
- 1. организира, координира и отговаря за качеството на здравните грижи;
- 2. отговаря за хигиенното състояние на лечебното заведение, за дезинфекцията, дезинсекцията и дератизацията;
- 3. представя на директора анализ и информация за състоянието на здравните грижи в лечебното заведение;
- 4. планира и организира следдипломното обучение на медицинските специалисти в лечебното заведение с образователна степен, по-ниска от "магистър";
- 5. свиква съвета по здравни грижи.

● ● ● | Чл.74 Със заповед на ръководителя на
лечебното заведение за болнична
помощ се създават:

1. медицински съвет;
 2. лечебно-контролна комисия;
 3. комисия по вътреболнични инфекции;
 4. съвет по здравни грижи.
- С правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на лечебното заведение могат да се създават и комисии по медицинска етика, лекарствена политика, развитие на информационното осигуряване и др.

- **Чл. 75.** (1) Медицинският съвет е консултативен орган при осъществяване управлението на лечебното заведение и се състои от началниците на клиники, отделения и медико-диагностични лаборатории, управителя на болничната аптека, председателя на дружеството на съсловната организация на Българския лекарски съюз, Българския зъболекарски съюз, Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи и главната медицинска сестра.
- (2) Медицинският съвет се председателства от управителя, изпълнителния директор или директора на лечебното заведение, който има право на съвещателен глас.

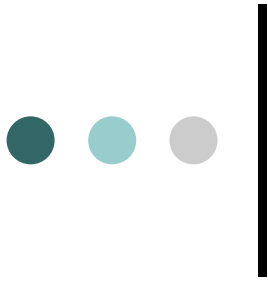

- **Чл. 77.** (1) Лечебно-контролната комисия е контролен орган по диагностично-лечебния процес.
- (2) Лечебно-контролната комисия:
 - 1. извършва проверки по ефикасността, ефективността и качеството на диагностично-лечебните дейности в болничните звена;
 - 2. произнася се по трудни за диагностика и лечение случаи;
 - 3. контролира спазването на правилата за добра медицинска практика;
 - 4. анализира несъвпадението на клиничната с патологоанатомичната диагноза на починали болни в заведението.

Чл. 78. Комисията за борба с вътреболничните инфекции:

- 1. разработва, обсъжда и приема планове за профилактика на вътреболничните инфекции въз основа на извършени проверки и проучвания;
- 2. упражнява системен контрол върху състоянието на болничната хигиена и протиеоепидемичния режим;
- 3. анализира заболяваемостта от вътреболничните инфекции и предлага решения на ръководството на лечебното заведение;
- 4. разработва антибиотичната политика на болницата и контролира изпълнението;
- 5. контролира регистрацията на вътреболничните инфекции и организира проверки за активното им издирване;
- 6. разработва програми за повишаване квалификацията на кадрите по вътреболничните инфекции.

Чл. 79. (1) Съветът по здравни грижи е консултативен орган на главната медицинска сестра (акушерка, рехабилитатор) по:

1. организацията, координацията, икономическата ефективност и качеството на сестринските грижи;

2. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2010 г., в сила от 31.07.2010 г.) планирането и провеждането на следдипломното обучение на медицинските специалисти в лечебното заведение с образователно-квалификационна степен "бакалавър" и "професионален бакалавър".

(2) В съвета по здравни грижи участват старшите сестри (акушерки, лаборанти, рехабилитатори) на клиниките и отделенията в лечебното заведение.

(3) Председател на съвета по здравни грижи е главната медицинска сестра (акушерка, рехабилитатор).

Раздел III.

Персонал в лечебните заведения

- **Чл. 80а.** (Нов - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 72 от 2015 г.) Членовете на научно-преподавателския състав на клиниките и отделенията на университетските болници са членове на катедрения съвет на съответните катедри на висшето училище.
- (2) (Изм. - ДВ, бр. 72 от 2015 г.) Учебната и научноизследователската дейност в клиниките и отделенията на университетските болници се осъществява по планове и програми, приети от катедрите на медицинските факултети и факултетите по дентална медицина на висшите училища, съгласувано с управителя или с изпълнителния директор на лечебното заведение.

Раздел IV.

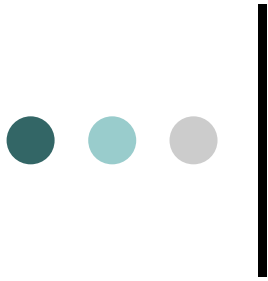
Болнично настоятелство

Чл.82 Към лечебните заведения за болнична помощ могат да се учредяват болнични настоятелства, които имат за цел да подпомага болницата в нейната дейност за по-добро задоволяване на обществените потребности от медицински услуги.

- Болничното настоятелство се учредява от собствениците на лечебното заведение и в тях се включват общественици, дарители на лечебното заведение, представители на неправителствени организации и други лица.

Глава девета. АКРЕДИТАЦИЯ

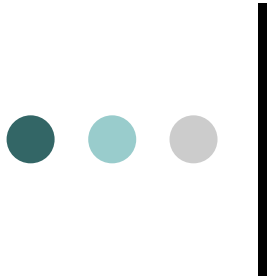
- **Чл. 86.** (1) Лечебните заведения за болнична помощ, диализните центрове, центрoвете за трансфузионна хематология, центрoвете за спешна медицинска помощ, центрoвете за психично здраве, центрoвете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи, центрoвете за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания, медико-диагностичните и медико-техническите лаборатории, медицинските центрове, денталните центрове, медико-денталните центрове и диагностично-консултативните центрове и тъканните банки подлежат на **доброволна акредитация**

Акредитацията се извършва за:

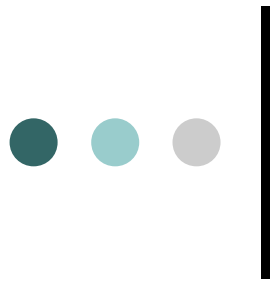
- 1. цялостната медицинска дейност на лечебното заведение;
- 2. отделните медицински дейности;
- 3. възможностите за обучение на студенти и специализанти.

Лечебните заведения по ал. 1, които искат да провеждат обучение на студенти и специализанти, задължително се акредитират за дейностите по ал. 1.

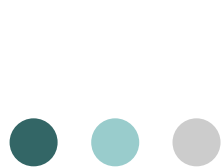

Чл. 87 Критериите, показателите и методиката за акредитация се определят с наредба на министъра на здравеопазването.

- Те съдържат условията, на които трябва да отговарят структурата и организацията на дейността в лечебното заведение, необходимото оборудване, квалификацията на персонала, както и стандартите за качество на медицинските услуги.
- Методиката за акредитация съдържа правилата за формиране на акредитационната оценка, оценъчна скала и стандартен протокол за решение.
- Критериите и показателите за акредитация се актуализират на всеки пет години.

- **Чл. 88.** (1) Акредитацията е първоначална или последваща и се осъществява при условията и по реда, определени с наредбата по чл. 87, ал. 1.
- (2) Първоначална акредитация се извършва на лечебни заведения или структури, които са осъществявали дейност по-малко от една година, съответно по-малко от 6 месеца. Всяка следваща акредитация е последваща и се извършва след изтичане на срока на присъдената акредитационна оценка или при промяна на получената акредитационна оценка, по искане на лечебното заведение.
- (3) Първоначална акредитация не се извършва на центрoвете и отделенията за трансфузионна хематология, центрoвете за спешна медицинска помощ, центрoвете за психично здраве, центрoвете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи за деца и тъканните банки.

Чл. 88а. (1) Акредитацията се осъществява от Акредитационен съвет, който е специализиран орган по акредитация към министъра на здравеопазването.

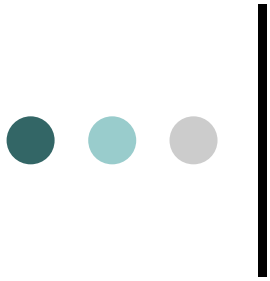
- (2) Акредитационният съвет се състои от 13 членове, в т. ч. председател и заместник-председател.
- (3) В състава на Акредитационния съвет се включват 5 представители на Министерството на здравеопазването, двама представители на Националната здравноосигурителна каса, трима представители на Българския лекарски съюз и по един представител на Българския зъболекарски съюз, Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи и на представителните организации за защита правата на пациентите.
- (10) За председател на Акредитационния съвет се определя представител на Министерството на здравеопазването, а за заместник-председател - представител на Българския лекарски съюз.

Глава десета.
**УЧАСТИЕ НА ЛЕЧЕБНИТЕ
ЗАВЕДЕНИЯ В МЕДИЦИНСКОТО
ОБРАЗОВАНИЕ**

Глава единадесета. **ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ**

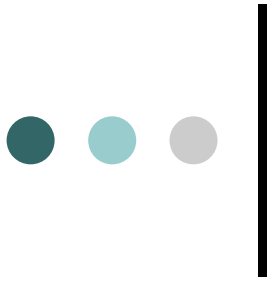

Чл. 95. (1) Лечебните заведения могат:

- 1. да се договарят помежду си за предоставяне на медицински специалисти, медицински услуги и други дейности;
- (2) Държавни и общински лечебни заведения за болнична помощ могат да лекуват пациенти срещу директно заплащане в рамките на не повече от 10 на сто от легловия фонд.
- (3) За ползването на легловия фонд по ал. 2 отговарят съответните началници на отделения и клиники.

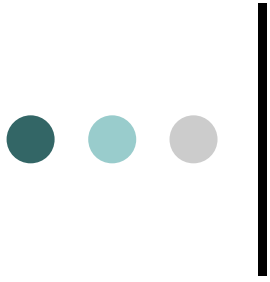

Глава дванадесета. **ФИНАНСИРАНЕ НА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ**

Чл. 96. Източници за финансиране на лечебните заведения могат да бъдат:

- 1. Националната здравноосигурителна каса;
- 2. държавният и общинските бюджети;
- 3. застрахователи, лицензирани по раздел II, буква "А", т. 2 или т. 1 и 2 от приложение № 1 към Кодекса за застраховането;
- 4. местни и чуждестранни юридически и физически лица.
-

Чл. 99. (1) В стойността на оказаните медицински услуги не се включват разходи за обучение на студенти, специализанти и докторанти, за продължителна квалификация, както и за научни изследвания.

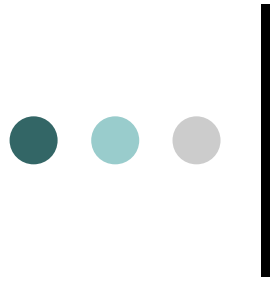
- (2) Разходите по ал. 1 са обект на отделно договаряне между възложителя и лечебното заведение.

Глава тринадесета. **ПРЕОБРАЗУВАНЕ И ПРИВАТИЗАЦИЯ НА ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ**

- **Чл. 106.** (1) Държавата и общините могат да финансират лечебни заведения за изпълнение на национални, регионални и общински здравни програми и проекти, както и за извършване на определени видове лечебна дейност, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, въз основа на договор.

Глава четирнадесета. АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ